

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobkyně: **S. Y. H.**, zast. advokátem Mgr. Petrem Volšíkem, se sídlem AK Sokolovská 161, Praha 8, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2004, č. j. 5 Az 191/2003 – 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 8. 2003, č. j. OAM-1938/VL-10-ZA08-2002 nebyl stěžovatelce udělen azyl v České republice z důvodů nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto podle § 28 zákona o azylu, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí o neudělení azylu podala stěžovatelka žalobu, která byla výše označeným rozsudkem zamítnuta. Rozsudek nyní napadá kasační stížností, ve které uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatelka namítá řadu relevantních tvrzení, které žalovaný a potažmo soud prvního stupně

považují bez dalšího za nevěrohodné, aniž by k tomu byly vyžádány další podklady nebo důkazy. Oba orgány např. zdůrazňují, že stěžovatelka jednou uvedla, že pracovala jako dělnice, jednou jako administrativní síla, přičemž však nikde nepátraly ani se jí nedotazovaly, zda nemohla postupně pracovat v různých profesích. Dále argumentují tím, že dle jejich názoru stěžovatelka neprokázala dostatečnou znalost meditačních cvičení, což opět svědčí o nedostatečném seznámení se se stavem věci. V opačném případě by oba orgány musely dospět k názoru, že evropský formalismus není na místě, neboť podstata meditačních cvičení nespočívá ve fyzické, ale v duševní rovině, jedná se o vnitřní záležitost každého jednotlivého cvičence i cvičitele. Takto účelově hodnotil i soud všechny nepodstatné okolnosti a naopak ty podstatné zcela přehlíží; je proto zjevné, že dokazování musí být doplněno. Vzhledem k tomu, že by v důsledku návratu do vlasti mohla vzniknout stěžovatelce nenahraditelná újma, žádá současně i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelka požaduje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost kasační stížnosti a domnívá se, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a v dalším odkazuje na správní spis. Navrhuje, aby kasační stížnost jako nedůvodná byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti; ke skutečnostem, které stěžovatelka uplatnila až poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 4. 4. 2002 žádost o udělení azylu; uvedla, že v Číně byla členkou seskupení F. G., které se zabývá tělesným cvičením a duchovní meditací. Státní orgány toto seskupení zakázaly. Stěžovatelka se dozvěděla, že policie chtěla zatknout vedoucí jejich skupiny a obávala se, že tak učiní i u ostatních členů, rozhodla se proto vycestovat ze země. V únoru 2002 přijela do České republiky, kde od roku 1997 žije její manžel. Rozhodla se legalizovat pobyt na území České republiky, proto požádala o azyl. Uvedla, že není ani nebyla členkou žádné politické strany ani organizace. V pohovoru konaném dne 20. 5. 2002, který byl veden na žádost stěžovatelky v čínském jazyce za přítomnosti tlumočníka, a v dalších doplňujících pohovorech ze dne 29. 5. 2003 a dne 21. 7. 2003 postupně uvedla, že pracovala jako dělnice a od roku 1998 se aktivně zapojuje do činnosti seskupení F. G., o učení samotném uvedla pouze kusé informace a dále uvedla, že toto hnutí je od září 2000 zakázáno. Protože byla vedena v seznámech členů, obávala se možného pronásledování policií a že by mohla být zadržena. Jiné problémy ve vlasti neměla. Do České republiky ji vyslala firma, která ji v Číně zaměstnávala, ihned po příletu kontaktovala manžela, později ztratila všechny doklady a poté pobývala v České republice nelegálně. Později se dozvěděla od známého o možnosti požádat o azyl, a proto podala žádost. V případě návratu do vlasti se obává svého uvěznění pro členství ve F. G. V dalším pohovoru později uvedla, že v České republice provozuje cvičení výhradně sama

doma s přáteli, jmenovitě popsala dvě cvičení, ostatní nedokázala popsat; na přímý dotaz sdělila, že organizace nemá žádný symbol. Když v roce 2001 vznikly problémy se zatýkáním ve městě X., odešla na venkov, kde sama založila menší skupinu; poté v průběhu druhého protokolu uvedla, že ze X. odešla na venkov, kde strýc založil firmu a zaměstnával ji jako administrativní sílu. Znalosti cvičení musela prokázat, aby skupinu mohla založit a vést, vedoucí skupiny z X. jí dal materiály, kde byl návod jak cvičit. Uvedla, že ve vlasti v souvislosti s cvičením F. G. neměla žádné potíže; firma se jí rozhodla vysláním do České republiky pomoci, protože jí hrozilo nebezpečí zatčení.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.

V daném případě, kdy stěžovatelka žádost o udělení azylu odůvodnila obavami z možného zatčení pro své členství v seskupení F. G., aniž tuto skutečnost uspokojivě doložila a snahou legalizovat pobyt v České republice, aniž by však jakkoli zmiňovala své pronásledování za uplatňování politických práv, případně hrozbu pronásledování z důvodů rasy, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů ve státě, jehož je občankou, žalovaný správně vyhodnotil situaci, následkem čehož nebyl stěžovatelce azyl podle ustanovení § 12 azylového zákona udělen.

Stěžovatel napadá rozhodnutí soudu prvního stupně z důvodu, že skutkový stav věci byl nedostatečně zjištěný, nesprávně a neobjektivně vyhodnocený a žalovaný neprovedl dostatečně dokazování.

Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li v nich podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Takové vady řízení však nebyly shledány. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků

žalovaný při svém rozhodování vycházel. Stěžovatelka byla v protokolu o pohovoru řádně seznámena s podklady pro rozhodnutí, přičemž mohla navrhnout doplnění důkazů, z nichž správní orgán vycházel. O doplnění nežádala, ani neuvedla žádné skutečnosti, které by mohly být důvodné pro odlišné posouzení situace, než učinil žalovaný.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti uvádí, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. To ovšem neznamená a z žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Stěžovatelka dovozuje důvody pro udělení azylu z možného zatčení, aniž však prokázala svoji aktivní účast na akcích seskupení F. G. Z podrobných informací jak o situaci v Číně obecně, tak i z podrobných informací, které žalovaný konkrétně s uvedeným seskupením zjišťoval, vyplynulo, že trestní stíhání je zahajováno pouze s osobami, které jsou považovány za organizátory hnutí; přitom případy řadových věřících jsou řešeny pouze administrativně. Tyto administrativní tresty představují umístění do převýchovných kurzů, a teprve poté i do převýchovných pracovních táborů. Stěžovatelka neprokázala, že sama byla zadržena a podrobena převýchově, ale ani to, že jí takový zásah reálně hrozí. Ani v kasační stížnosti stěžovatelka neuvádí nic, co by mohlo svědčit nesprávném posouzení ze strany žalovaného a poté i soudu, když pouze poukazuje na nesrovnalosti v její výpovědi ohledně svého zaměstnání, přitom právě těmito se soud zabýval a z nich dovodil svůj závěr. Sama však žádné jiné podstatné okolnosti neuvádí a omezuje se rovněž na vysvětlení stran své výpovědi ohledně zaměstnání.

Správní řízení zcela jistě nesmí znemožnit žadateli o azyl sdělit všechny okolnosti, které sám považuje pro udělení azylu za významné. To bylo ze strany žalovaného dodrženo a stěžovatelka nebyla ve vypovězení důvodů, které ji k podání žádosti o azyl vedly, nikterak omezována. Postup žalovaného, který provedl tři výpovědi se stěžovatelkou v průběhu řízení a poskytl jí dostatečný prostor pro své vyjádření, byl tak naprosto korektní a jako takový jej soud 1. stupně i vyhodnotil.

Z údajů uváděných stěžovatelkou a v návaznosti na zprávy o stavu dodržování lidských práv v Číně a podrobné informace o postupu státních orgánů proti příslušníkům učení F. G. nevyplývaly v případě stěžovatelky důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu, spočívající zejména v tom, že by stěžovatelka byla nucena vycestovat do státu, v němž by byl reálně ohrožen její život nebo svoboda z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu nebo kde je její život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o její vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti a nebo by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Z rozsudku krajského soudu, napadeného kasační stížností, je zřejmé, že se krajský soud zabýval námitkami stěžovatelky uplatněnými v žalobě, přičemž byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Nejvyšší správní soud neshledal námitky uplatněné ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. důvodnými, a proto kasační stížnost postupem dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 30. srpna 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu